

BESLUIT Nr. 1351/2008/EG VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD**van 16 december 2008****tot vaststelling van een meerjarenprogramma van de Gemeenschap betreffende de bescherming van kinderen die het internet en andere communicatietechnologieën gebruiken****(Voor de EER relevante tekst)**

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 153,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité ⁽¹⁾,

Na raadpleging van het Comité van de Regio's,

Handelend volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag ⁽²⁾,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Het gebruik van internet en andere communicatietechnologieën zoals mobiele telefoons neemt nog steeds hand over hand toe in de Europese Unie en biedt elke burger aanzienlijke mogelijkheden tot, onder meer, participatie, interactiviteit en creativiteit. Risico's voor kinderen en misbruik van deze technologieën blijven echter voortbestaan en als gevolg van veranderende technologieën en wijzigend maatschappelijk gedrag komen daar ook nog nieuwe risico's en misbruikmogelijkheden bij. Op EU-niveau moeten maatregelen worden getroffen om de fysieke, mentale en morele integriteit van kinderen te beschermen, die zou kunnen geschaad worden indien zij zich online toegang tot ongepaste inhoud verschaffen. Om burgers aan te moedigen de mogelijkheden te benutten en gebruik te maken van de positieve voordelen die het internet en andere communicatietechnologieën bieden zijn bovendien ook maatregelen nodig om een veiliger gebruik ervan te bevorderen.
- (2) De Mededeling van de Commissie „i2010 — Een Europese informatiemaatschappij voor groei en werkgelegenheid” (COM(2005)0229) voor de tenuitvoerlegging van

de Lissabon strategie poogt samenhang te verzekeren in de beleidlijnen van de Commissie voor de informatiemaatschappij en de media om de belangrijke bijdrage van informatie- en communicatietechnologieën voor de resultaten van de economieën van de lidstaten te versterken. Een van de doelstellingen hiervan is de oprichting van een Interne Europese Informatieruimte die betaalbare en veilige communicatie kan bieden met hoge breedbandtes, rijke en diverse inhoud en digitale diensten.

- (3) Het communautaire rechtskader dat zich richt op de uitdagingen van digitale inhoud in de informatiemaatschappij omvat bepalingen over de bescherming van minderjarigen ⁽³⁾, de privacybescherming ⁽⁴⁾ en de aansprakelijkheid van tussenpersonen die diensten verlenen ⁽⁵⁾. In Kaderbesluit 2004/68/JBZ van de Raad van 22 december 2003 ter bestrijding van seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie ⁽⁶⁾ worden de minimumeisen uiteengezet die de lidstaten moeten opnemen in hun definities van overtredingen en passende sancties. Aanbeveling 2006/952/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 2006 betreffende de bescherming van minderjarigen en de menselijke waardigheid en het recht op weerwoord in verband met de concurrentiepositie van de Europese industrie van audiovisuele en online-informatiediensten ⁽⁷⁾ bouwt verder op Aanbeveling 98/560/EG van de Raad van 24 september 1998 betreffende de ontwikkeling van de concurrentiepositie van de Europese industrie van audiovisuele en informatiediensten door de bevordering van nationale kaders teneinde een vergelijkbaar en doeltreffend niveau van bescherming van minderjarigen en de menselijke waardigheid te bereiken ⁽⁸⁾, door richtsnoeren te formuleren voor de ontwikkeling van nationale zelfregulerende, en de werkingssfeer ervan uit te breiden tot mediageletterdheid, samenwerking en uitwisseling van ervaringen en beste praktijken tussen regulerende, zelfregulerende en co-regulerende instanties en maatregelen tegen discriminatie in alle media.

⁽³⁾ Richtlijn 2007/65/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2007 tot wijziging van Richtlijn 89/552/EEG van de Raad betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake de uitoefening van televisieomroepactiviteiten (PB L 332 van 18.12.2007, blz. 27).

⁽⁴⁾ Richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie (richtlijn betreffende privacy en elektronische communicatie) (PB L 201 van 31.7.2002, blz. 37).

⁽⁵⁾ Richtlijn 2000/31/EG van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2000 betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij, met name de elektronische handel, in de interne markt (richtlijn elektronische handel) (PB L 178 van 17.7.2000, blz. 1).

⁽⁶⁾ PB L 13 van 20.1.2004, blz. 44.

⁽⁷⁾ PB L 378 van 27.12.2006, blz. 72.

⁽⁸⁾ PB L 270 van 7.10.1998 blz. 48.

⁽¹⁾ PB C 224 van 30.8.2008, blz. 61.

⁽²⁾ Advies van het Europees Parlement van 22 oktober 2008 (nog niet in het Publicatieblad bekendgemaakt), en besluit van de Raad van 9 december 2008.

- (4) Actie op het gebied van potentieel schadelijke inhoud voor kinderen, met name pornografisch materiaal, en op het gebied van illegale inhoud, met name materiaal voor kindermisbruik, zal noodzakelijk blijven. Er blijft evenzeer actie noodzakelijk om te voorkomen dat kinderen het slachtoffer worden van schadelijk en illegaal gedrag dat leidt tot fysieke en psychologische schade en dat kinderen ertoe worden aangezet dergelijk gedrag te imiteren zodat zij anderen en zichzelf schade toebrengen. Er dienen bijzondere inspanningen geleverd om oplossingen te zoeken ter voorkoming dat volwassenen door middel van informatie- en communicatietechnologieën aan een kind voorstellen doen voor een ontmoeting met als vooropgezet doel het plegen van seksueel misbruik of andere zedendelicten. Tegelijkertijd moet speciale aandacht worden besteed aan het peersupportsysteem.
- (5) Actie dient ook als doelstelling te hebben het voorkomen dat kinderen slachtoffer worden van dreigementen, pesten en vernederingen via het internet en/of interactieve digitale technologieën, met inbegrip van mobiele telefoons.
- (6) In het kader van Beschikking nr. 276/1999/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 januari 1999 tot vaststelling van een communautair meerjarenactieplan ter bevordering van een veiliger gebruik van Internet door het bestrijden van illegale en schadelijke inhoud op mondiale netwerken ⁽¹⁾ (actieplan voor een veiliger internetgebruik 1998-2004) en Besluit nr. 854/2005/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2005 tot vaststelling van een communautair meerjarenprogramma ter bevordering van een veiliger gebruik van het internet en nieuwe onlinetechnologieën ⁽²⁾ (veiliger internet plus programma 2005-2008) heeft de Gemeenschap financiering gekregen waarmee, zoals aangetoond in de programma-evaluaties die zijn ingediend bij het Europees Parlement, de Raad en het Comité van de Regio's (COM(2001) 690, COM(2003) 653, COM(2006) 663) uiteenlopende initiatieven zijn aangemoedigd en voor een „Europese toegevoegde waarde” is gezorgd.
- (7) Niet alleen uit de conclusies van de evaluaties van de eerdere programma's maar ook uit een reeks Eurobarometeronderzoeken en een openbare raadpleging is duidelijk naar voren gekomen dat de activiteiten inzake het melden van illegale inhoud en inzake bewustmaking in de lidstaten een noodzaak zijn.
- (8) Het bij dit besluit ingestelde programma dient er onder andere op te zijn gericht onderwijspakketten voor ouders, verzorgers, leerkrachten en opvoeders te ontwikkelen.
- (9) Opkomende technologieën, veranderingen in de manier waarop het internet en andere communicatietechnologieën worden gebruikt door volwassenen en kinderen en verschuivingen in het maatschappelijk gedrag leiden tot nieuwe risico's voor kinderen. De kennisbasis die gebruikt kan worden voor het opzetten van doelmatige acties moet worden versterkt om meer inzicht te krijgen in deze veranderingen. Verschillende maatregelen en acties zullen op verschillende en aanvullende wijze met elkaar gecombineerd moeten worden; bijvoorbeeld door maatregelen te nemen om een veilig en verantwoord gebruik van het internet te bevorderen, ondersteunende technologieën verder te ontwikkelen, beste praktijken te bevorderen voor gedragscodes die algemeen aanvaarde normen der betamelijkheid belichamen en door samen te werken met de industrie over overeengekomen doelstellingen.
- (10) Het programma dient bovendien steun te verlenen aan maatregelen die positieve inhoud voor kinderen bevorderen.
- (11) Omwille van het veranderende medialandschap dat voortvloeit uit de toepassing van nieuwe technologieën en innovatie van de media is het noodzakelijk aan kinderen en ook aan ouders, verzorgers, leerkrachten en opvoeders te leren hoe ze online-informatiediensten veilig en efficiënt kunnen gebruiken.
- (12) Er dienen inspanningen te worden geleverd om kinderen te beschermen door de ontwikkeling van, bijvoorbeeld, systemen voor effectieve leeftijdscontrole en vrijwillige keurmerken.
- (13) Internationale samenwerking is gezien de mondiale aard van het probleem van fundamenteel belang. Illegale inhoud kan in het ene land worden geproduceerd, in een ander land wordt aangeboden, maar wereldwijd worden opgevraagd en gedownload. Internationale samenwerking die wordt gestimuleerd door de communautaire netwerkstructuren, dient te worden versterkt om kinderen beter te beschermen tegen grensoverschrijdende risico's waarbij derde landen betrokken zijn. Een uitwisseling van beste praktijken tussen Europese organisaties en organisaties in andere delen van de wereld kan wederzijds voordelen opleveren.
- (14) Alle lidstaten hebben het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind van 20 november 1989 geratificeerd, waardoor de ondertekenende staten de verplichting hebben alle noodzakelijke nationale, bilaterale en multilaterale maatregelen te nemen om elke vorm van exploitatie van kinderen te voorkomen, en alle wettelijke, bestuurlijke en andere maatregelen te nemen om de in het verdrag erkende rechten te verwezenlijken, indien nodig in het kader van internationale samenwerking.
- (15) De maatregelen die de Commissie op grond van haar bij dit besluit verleende uitvoeringsbevoegdheden kan nemen zijn hoofdzakelijk beheersmaatregelen die verband houden met de tenuitvoerlegging van een programma met belangrijke gevolgen voor de begroting in de zin van artikel 2, onder a), van Besluit 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden ⁽³⁾. Dergelijke maatregelen moeten derhalve worden vastgesteld overeenkomstig de beheersprocedures zoals omschreven in artikel 4 van dat besluit.

⁽¹⁾ PB L 33 van 6.2.1999, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 149 van 11.6.2005, blz. 1.

⁽³⁾ PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23.

- (16) De Commissie moet derhalve zorgen voor complementariteit en synergie met verwante communautaire initiatieven en programma's.
- (17) Dit besluit stelt de financiële middelen voor de uitvoering van het Programma vast die in het kader van de jaarlijkse begrotingsprocedure voor de begrotingsautoriteit het voornaamste referentiepunt vormen in de zin van punt 37 van het Interinstitutioneel Akkoord van 17 mei 2006 tussen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie over de begrotingsdiscipline en een goed financieel beheer ⁽¹⁾.
- (18) Aangezien de doelstellingen van dit besluit niet voldoende door de lidstaten kunnen worden verwezenlijkt wegens het transnationale karakter van de betrokken kwesties en derhalve vanwege de Europese omvang en de gevolgen van de overwogen acties beter door de Gemeenschap kunnen worden verwezenlijkt, kan de Gemeenschap, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel, gaat dit besluit niet verder dan wat nodig is om deze doelstellingen te verwezenlijken.
- (19) Dit besluit neemt de grondrechten in acht en gaat uit van de beginselen die zijn vastgelegd in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, met name artikel 3, lid 1, en artikelen 7, 8 en 24,

BESLUITEN:

Artikel 1

Doelstelling van het programma

1. Bij dit besluit wordt een programma van de Gemeenschap vastgesteld dat een veiliger gebruik van het internet en andere communicatietechnologieën bevordert, met name voor kinderen en illegale online-inhoud en schadelijk onlinegedrag bestrijdt.

Het programma wordt het „programma veiliger internet” genoemd („het Programma”).

2. De volgende actiepunten worden behandeld:

- a) zorgen voor bewustmaking van het publiek;
- b) bestrijden van illegale online-inhoud en schadelijk onlinegedrag;
- c) bevorderen van een veiliger onlineomgeving;
- d) oprichten van een kennisbasis.

⁽¹⁾ PB C 139 van 14.6.2006, blz. 1.

De activiteiten die in het raam van die actiepunten worden uitgevoerd, worden omschreven in bijlage I.

Het Programma wordt overeenkomstig bijlage III ten uitvoer gelegd.

3. Voor dit besluit wordt onder „kinderen” verstaan: personen die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, tenzij hun nationale wetgeving hen onder bepaalde voorwaarden volledige rechtsbevoegdheid vóór het bereiken van die leeftijd verleent.

Artikel 2

Deelname

1. Deelname aan het Programma staat open voor rechtspersonen, gevestigd in:

- a) de lidstaten;
- b) de landen van de Europese Vrijhandelsassociatie (EVA) die lid zijn van de Europese Economische Ruimte (EER) in overeenstemming met de in de EER-overeenkomst vastgestelde voorwaarden;
- c) toetredende landen en kandidaat-lidstaten die onder een pretoetredingsstrategie vallen, overeenkomstig de algemene beginselen en voorwaarden die in de respectieve kaderovereenkomsten en besluiten van de Associatieraad voor deelname van deze landen aan Gemeenschapsprogramma's zijn vastgesteld;
- d) landen in de westelijke Balkan en het Europese nabuurschap, in overeenstemming met de bepalingen die met die landen moeten worden vastgesteld naar aanleiding van de vaststelling van kaderovereenkomsten met betrekking tot hun deelname aan Gemeenschapsprogramma's;
- e) een derde land dat partij is bij een internationale overeenkomst met de Gemeenschap, onder de voorwaarden waarop of op basis waarvan het een financiële bijdrage levert aan het Programma;

2. Het programma staat ook open voor internationale organisaties en rechtspersonen die gevestigd zijn in andere derde landen dan de onder b) tot en met e) van lid 1 vermelde landen onder de in bijlage III vermelde voorwaarden.

Artikel 3

Bevoegdheden van de Commissie

1. De Commissie is belast met de tenuitvoerlegging van het Programma.

2. De Commissie bereidt op basis van dit besluit jaarlijkse werkprogramma's voor.

3. Bij de tenuitvoerlegging van het Programma ziet de Commissie, in nauwe samenwerking met de lidstaten, erop toe dat het programma over het geheel genomen consistent is met een aanvulling vormt op andere betrokken communautaire beleidsterreinen, programma's en acties.

4. De Commissie neemt volgens de in artikel 4, lid 2, bedoelde procedure een besluit over:

a) goedkeuring en wijziging van de jaarlijkse werkprogramma's, met inbegrip van het vaststellen van de prioritaire gebieden voor internationale samenwerking;

b) beoordeling van de na uitnodigingen tot het indienen van voorstellen voor communautaire subsidie voorgestelde projecten waarbij de geschatte communautaire bijdrage gelijk is aan, of meer bedraagt dan 500 000 EUR;

c) tenuitvoerlegging van maatregelen voor de evaluatie van het Programma.

5. De Commissie brengt het in artikel 4 bedoelde comité op de hoogte van vorderingen die worden geboekt bij de tenuitvoerlegging van het Programma. De Commissie stelt dat comité met name onverwijld in kennis van alle selectiebesluiten die zijn genomen over kwesties die niet onder het toepassingsgebied van lid 4 van dit artikel vallen.

Artikel 4

Comité

1. De Commissie wordt bijgestaan door een comité.

2. Waar naar dit lid wordt verwezen, zijn de artikelen 4 en 7 van Besluit 1999/468/EG van toepassing, met inachtneming van de bepalingen van artikel 8 van dat besluit.

De in artikel 4, lid 3, van Besluit 1999/468/EG bedoelde termijn wordt vastgesteld op drie maanden.

Artikel 5

Toezicht en evaluatie

1. Om te waarborgen dat de steun van de Gemeenschap doeltreffend wordt aangewend, draagt de Commissie er zorg voor dat de acties uit hoofde van dit besluit aan een beoordeling vooraf, follow-up en evaluatie achteraf worden onderworpen.

2. De Commissie houdt toezicht op de uitvoering van projecten in het kader van het Programma.

3. Eens de projecten verwezenlijkt zijn, beoordeelt de Commissie hoe de uitvoering ervan verlopen is en de impact hiervan, om te bepalen of de oorspronkelijk beoogde doelstellingen zijn bereikt.

4. Uiterlijk 24 juni 2011 legt de Commissie het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's een evaluatieverslag voor over de uitvoering van de in artikel 1, lid 2, bedoelde actiepunten.

5. De Commissie dient na afloop van het Programma een definitief evaluatieverslag in.

Artikel 6

Financiële bepalingen

1. Het Programma bestrijkt een periode van vijf jaar die ingaat op 1 januari 2009.

2. De financiële middelen voor de uitvoering van het Programma in de periode van 1 januari 2009 tot en met 31 december 2013 worden vastgesteld op 55 000 000 EUR.

3. De jaarlijkse kredieten worden voor de periode 2009 tot en met 2013 door de begrotingsautoriteit goedgekeurd binnen de grenzen van het financieel kader.

4. In bijlage II staat een indicatieve specificatie van de uitgaven.

Artikel 7

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op de datum van zijn bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Gedaan te Straatsburg, 16 december 2008.

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

H.-G. PÖTTERING

Voor de Raad

De voorzitter

B. LE MAIRE

BIJLAGE I

ACTIES

Inleiding

Dit Programma beoogt een veiliger gebruik van het internet en andere communicatietechnologieën („onlinetechnologieën”) te bevorderen, de gebruikers, met name kinderen, ouders, verzorgers, leerkrachten en opvoeders in dit opzicht te scholen en de strijd aan te binden tegen illegale online-inhoud en schadelijk onlinegedrag.

Om dit te bereiken zal het Programma zich concentreren op praktische hulp voor de eindgebruiker, met name kinderen, ouders, verzorgers, leerkrachten en opvoeders, door partnerschappen met meerdere belanghebbenden aan te moedigen.

Het Programma streeft ernaar een veiliger gebruik van het internet en andere communicatietechnologieën („onlinetechnologieën”), met name door kinderen, te bevorderen, de ontwikkeling van een veilige onlineomgeving te bevorderen, de hoeveelheid illegale inhoud die online wordt verspreid te reduceren, potentieel schadelijk onlinegedrag (met inbegrip van de psychologische manipulatie van kinderen met het oog op seksueel misbruik en „kinderlokkerij”, waarbij een volwassene toenadering zoekt tot een kind met de bedoeling het kind seksueel te misbruiken, cyberpesten en het verspreiden van elektronische bestanden waarin fysiek en/of psychologisch geweld wordt getoond) aan te pakken en te zorgen voor publieke bewustmaking van onlinericisico's en voorzorgsmaatregelen, alsmede educatieve instrumenten te ontwikkelen op basis van beste praktijken.

Om te zorgen voor een samenhangende aanpak van risico's, waar inhoud en diensten zowel on- als offline toegankelijk zijn en kunnen worden gebruikt, zoals in het geval van videospelletjes, zal het Programma betrekking hebben op beide soorten van toegang en gebruik.

Het Programma zal worden uitgevoerd door vier algemene actiepunten:

(1) Zorgen voor bewustmaking van het publiek

De activiteiten zullen erop gericht zijn het publiek, met name kinderen, ouders, verzorgers, leerkrachten en opvoeders meer bewust te maken van de mogelijkheden en risico's die verband houden met het gebruik van onlinetechnologieën en middelen om veilig online te kunnen gaan. Zij moeten tevens gericht zijn op de mogelijkheden en risico's van diensten die gebruik maken van nieuwe distributieplatforms, zoals audiovisuele diensten die mobiele telefoonnetwerken gebruiken. Het voorlichtingsmateriaal moet, waar nodig, zo veel mogelijk beschikbaar zijn in verschillende talen. De voornaamste geplande acties zijn:

1. Het publiek bewust maken van en informatie verspreiden over een veiliger gebruik van onlinertechnologieën.

Met deze activiteiten wil men op een gecoördineerde wijze in heel de Europese Unie de bewustmaking van het publiek bevorderen door een positieve boodschap te brengen over de kansen van een breder en intensiever gebruik van informatie- en communicatietechnologie en tegelijk adequate informatie te verschaffen over de risico's en manieren om er mee om te gaan. Er worden acties gestimuleerd om kinderen in staat te stellen om op verantwoorde wijze van onlinertechnologieën gebruik te maken, via met name mediageletterdheid- en media-educatieprogramma's. De activiteiten zullen kosteneffectieve manieren aanmoedigen om informatie op het gebied van bewustmaking te verspreiden onder een groot aantal gebruikers, bijvoorbeeld door samenwerking met de massamedia, door online-distributief van door gebruikers gegenereerde inhoud en via het onderwijsstelsel. De wijze van distributie en presentatie van boodschappen moet aangepast zijn aan de verschillende doelgroepen (verschillende leeftijdsgroepen van kinderen en hun ouders, verzorgers, leerkrachten en opvoeders).

2. Contactpunten oprichten waar ouders en kinderen terecht kunnen voor hun vragen over de manier waarop ze veilig online kunnen gaan, met inbegrip van advies over de wijze waarop zij met kinderlokkerij en cyberpesten moeten omgaan.

Met deze activiteiten wil men gebruikers in staat stellen geïnformeerde en verantwoorde keuzes te maken door hen advies te verstrekken over relevante informatie en voorzorgsmaatregelen die kunnen worden genomen om veilig online te gaan.

3. Verbetering van doeltreffende en kosteneffectieve bewustmakingsmethoden en instrumenten aanmoedigen.

Met deze acties wil men relevante bewustmakingsmethoden en -instrumenten verbeteren om deze op lange termijn doeltreffender en meer kosteneffectief te maken.

4. Zorgen voor de uitwisseling van beste praktijken en grensoverschrijdende samenwerking op EU-niveau.

Met deze acties beoogt men effectieve EU-grensoverschrijdende samenwerking tot stand te brengen en een doeltreffende uitwisseling van beste praktijken, instrumenten, methoden, ervaring en informatie.

5. Zorgen voor uitwisseling van beste praktijken en samenwerking op internationaal niveau.

Met deze acties wil men samenwerking en uitwisseling van beste praktijken, instrumenten, methoden, ervaring en informatie op internationaal niveau bevorderen om een gemeenschappelijke aanpak en werkmethode aan te moedigen en de doeltreffendheid, kostenefficiëntie en varieerbaarheid van de initiatieven wereldwijd te verbeteren.

(2) *Bestrijden van illegale online-inhoud en schadelijk onlinegedrag*

De activiteiten zijn erop gericht de hoeveelheid illegale inhoud die online circuleert te verminderen, en adequaat om te gaan met schadelijk onlinegedrag, waarbij vooral de nadruk wordt gelegd op de onlineverspreiding van materiaal over seksueel kindermisbruik, kinderklokkerij en onlinepesten. De voornaamste geplande acties zijn:

1. Het publiek contactpunten en telefonische meldpunten (hotlines) verschaffen en het bestaan daarvan bevorderen waar illegale online-inhoud en schadelijk onlinegedrag kan worden gemeld.

De activiteiten zouden ervoor moeten zorgen dat deze contactpunten doeltreffend zijn en zichtbaar voor het publiek, nauw samenwerken met andere actoren op nationaal niveau (in het bijzonder met politie-eenheden die gespecialiseerd zijn in de bestrijding van cybercriminaliteit) en samenwerken op Europees niveau om grensoverschrijdende vraagstukken aan te pakken en beste praktijken uit te wisselen. Deze contactpunten verschaffen het publiek tevens de nodige informatie over de wijze waarop illegale online-inhoud moet worden gemeld en evalueren de inhoud van online-informatiediensten die de fysieke, mentale en morele integriteit van kinderen kunnen schaden.

2. Schadelijk onlinegedrag, met name kinderklokkerij en pesten, aanpakken. Met deze activiteiten wil men iets doen tegen onlinekinderklokkerij en onlinepesten.

De acties zijn gericht op technische, psychologische en sociologische vraagstukken die verband houden met deze problematiek en zullen samenwerking en coördinatie tussen belanghebbenden bevorderen.

3. Toepassing van technische oplossingen stimuleren om adequaat op te treden tegen illegale online-inhoud en schadelijk onlinegedrag te bestrijden, en de eindgebruikers informeren over de toepassing van deze technologie.

De activiteiten moedigen het ontwerpen, de ontwikkeling of aanpassing en/of de bevordering van doeltreffende technologische instrumenten aan om illegale online-inhoud en schadelijk onlinegedrag adequaat te bestrijden, met name instrumenten die gratis beschikbaar en door de belanghebbenden gemakkelijk algemeen te gebruiken zijn, en zij stimuleren dienstverleners tevens om zich in te zetten voor een veilig en verantwoordelijk gebruik van de verbindingen om kinderen te beschermen tegen onwettige en schadelijke activiteiten. De belanghebbenden moeten worden geïnformeerd over de beschikbaarheid en het juiste gebruik van deze technologie. Hierbij kunnen o.a. de volgende maatregelen in overweging worden genomen:

- a) invoering van een keurmerk voor dienstverleners zodat de consument gemakkelijk kan controleren of een bepaalde dienstverlener al dan niet een gedragscode heeft onderschreven,
  - b) gebruik van filters door eindgebruikers zodat informatie die de fysieke, mentale of morele integriteit van kinderen kan schaden, niet via onlinetechnologiën kan passeren,
  - c) ondersteuning en bevordering van maatregelen om positieve inhoud voor kinderen te bevorderen,
  - d) onderzoek naar de doeltreffendheid van in samenwerking met de internetsector ontwikkelde instrumenten ten einde wetshandhavinginstanties in staat te stellen om online-criminelen op te sporen.
4. Samenwerking en uitwisseling van informatie, ervaringen en beste praktijken tussen belanghebbenden op nationaal en EU-niveau bevorderen.

Met deze activiteiten wil men coördinatie tussen de belanghebbenden die zich bezig houden met de bestrijding van illegale online-inhoud en schadelijk onlinegedrag verbeteren en de deelneming en de betrokkenheid van deze groep aanmoedigen. De activiteiten stimuleren met name de internationale uitwisseling van gegevens en het poolen van ideeën tussen regeringen, wetshandhavinginstanties, telefonische meldpunten (hotlines), banken/financiële instellingen/creditcardmaatschappijen, consulatiebureaus inzake kindermisbruik, kinderschulporganisaties en de internetsector.

5. Samenwerking en uitwisseling van informatie en ervaring op het gebied van de bestrijding van illegale online-inhoud en schadelijk onlinegedrag op internationaal niveau verbeteren.

Met deze activiteiten wil men de samenwerking met derde landen verbeteren, de aanpak van illegale online-inhoud en schadelijk onlinegedrag op internationaal niveau harmoniseren en de ontwikkeling van samenwerkingsverbanden tussen de gegevensbanken van de lidstaten met betrekking tot kindermisbruik, alsmede gemeenschappelijke aanpak en werkmethoden aanmoedigen. De activiteiten beogen met name een nauwe samenwerking tussen de nationale autoriteiten, politie en contactpunten. Er zal actie worden ondernomen om een gemeenschappelijke EU-gegevensbank voor het verzamelen van informatie over kindermisbruik te creëren en om erop toe te zien dat dit gegevensbestand met Europol verbonden is.

6. Betrekken van registers van domeinnamen als deze nog niet betrokken waren en versterking van de bestaande samenwerking.

De activiteiten zullen, met inachtneming van nationale wetgeving, gericht zijn op het aanvullen van de bestaande acties door de samenwerking met registers van domeinnamen in de lidstaten te verbeteren en positieve betrekkingen te stimuleren met registers buiten de EU, om een vroegtijdigere vaststelling van potentieel illegale inhoud mogelijk te maken en de bestaansduur van websites waarvan bekend is dat zij inhoud betreffende seksuele mishandeling van kinderen aanbieden zo kort mogelijk te houden.

(3) *Bevorderen van een veiliger onlineomgeving*

Met deze activiteiten wil men de belanghebbenden samenbrengen om een veiliger onlineomgeving te bevorderen en kinderen te beschermen tegen schadelijke inhoud. De voornaamste geplande acties zijn:

1. Samenwerking en uitwisseling van informatie, ervaring en beste praktijken tussen belanghebbenden verbeteren.

De activiteiten zijn erop gericht de samenwerking te verbeteren, de aanpak om een veiliger onlineomgeving tot stand te brengen voor kinderen meer op elkaar af te stemmen en ervoor te zorgen dat beste praktijken en werkmethoden worden uitgewisseld. Het is de bedoeling in een open platform te voorzien waar de belanghebbenden platform-overstijgende vraagstukken kunnen bespreken die verband houden met de bevordering van een veiliger onlineomgeving en manieren om kinderen te beschermen tegen potentieel schadelijke inhoud.

2. Belanghebbenden aanmoedigen om adequate stelsels voor zelf- en co-regulering te ontwikkelen en uit te voeren. Hiermee wil men de oprichting en tenuitvoerlegging van zelf- en co-regulerende initiatieven aanmoedigen en de belanghebbenden aansporen om rekening te houden met de veiligheid van het kind wanneer nieuwe technologieën en diensten worden ontwikkeld.

3. Providers aanmoedigen keurmerken te ontwikkelen en hen daarbij ondersteunen.

De acties zijn erop gericht internetproviders aan te moedigen tot en te ondersteunen bij het ontwikkelen van een keurmerk voor „kindveilige” websites, als een instrument voor zelfregulering. Deze acties kunnen onder meer bestaan in onderzoek naar de mogelijkheid om een systeem op te zetten van gemeenschappelijke, beschrijvende symbolen of waarschuwingen met aanduiding van leeftijdscategorie en/of van bepaalde aspecten die de inhoud geschikt maken voor een bepaalde leeftijd, zodat gebruikers zich beter bewust zijn van online-inhoud die schadelijk kan zijn.

4. Kinderen meer betrekken bij het creëren van een veiliger online-omgeving.

Met deze acties wil men kinderen, waarbij wordt toegezien op gelijke deelname voor meisjes en jongens, raadplegen om meer inzicht te krijgen in hun meningen en ervaringen met betrekking tot het gebruik van online-technologieën en, met de hulp van specialisten, een veiliger online-omgeving voor kinderen. Deze participatie van kinderen krijgt op regelmatige basis gestalte in het kader van activiteiten als het Europees Forum voor de rechten van het kind, forums voor een veiliger internet en dergelijke.

5. Meer informatie bijeenbrengen over adequate instrumenten om schadelijke online-inhoud aan te pakken.

Met deze acties wil men vooral ten behoeve van ouders, verzorgers, leerkrachten en opvoeders meer informatie bijeenbrengen over de resultaten en doeltreffendheid van instrumenten, zoals filtersystemen, om potentieel schadelijke online-inhoud aan te pakken en alle gebruikers regelmatig te voorzien van eenvoudige educatieve informatie, instrumenten en toepassingen die adequaat en platformoverstijgend steun kunnen verlenen bij de bestrijding van schadelijke inhoud.

6. Zorgen voor compatibiliteit van de in de Europese Unie gevolgde aanpak met die welke internationaal wordt gevolgd.

Met deze activiteiten beoogt men de samenwerking en uitwisseling van informatie, ervaring en beste praktijken tussen belanghebbenden op EU- en internationaal niveau te bevorderen.

(4) *Oprichten van een kennisbasis*

Met deze activiteiten wil men een kennisbasis oprichten om adequaat om te gaan met de bestaande en nieuwe gebruiken van de online-omgeving en de bijbehorende risico's en consequenties, om adequate acties te formuleren die erop gericht zijn te zorgen voor onlineveiligheid voor alle gebruikers. De inhoud van deze kennisbasis wordt gedeeld met de belanghebbenden en in alle lidstaten verspreid. De voornaamste geplande acties zijn:

1. Een gecoördineerde aanpak van onderzoek op relevante gebieden.

Met deze acties wil men wetenschappers en deskundigen samen brengen die zich op EU-niveau bezig houden met de onlineveiligheid van kinderen, internationale samenwerking en coördinatie stimuleren en bijgewerkte overzichten opzetten van bestaand en nieuw onderzoek.

2. Actuele informatie over het gebruik van onlinetechnologieën door kinderen.

Dit omvat acties om bijgewerkte informatie te genereren over het gebruik van onlinetechnologieën door kinderen en de manier waarop zij en hun ouders, verzorgers, leerkrachten en opvoeders omgaan met zowel de mogelijkheden als de risico's. Deze acties omvatten kwantitatieve en kwalitatieve aspecten. De acties zijn er tevens op gericht meer te weten te komen over de strategieën van kinderen zelf om met risico's in de online-omgeving om te gaan en de doeltreffendheid van deze strategieën te beoordelen.

3. Analyse van statistieken en trends uit verschillende lidstaten.

Acties zullen worden ondernomen om statistieken en trends uit verschillende lidstaten te analyseren teneinde wetshandhavinginstanties en relevante overheden van lidstaten in staat te stellen overlapping tussen bestaande activiteiten te verminderen en te zorgen dat zo goed mogelijk gebruik wordt gemaakt van de bestaande en toekomstige middelen.

4. Onderzoek naar het online-slachtofferschap van kinderen.

Met deze acties wil men vanuit een genderspecifieke benadering technische, psychologische en sociologische vraagstukken die verband houden met slachtofferschap van kinderen in de online-omgeving onderzoeken, met inbegrip van onlinepesten, kinderlokkerij, vraagstukken in verband met onlinemateriaal over seksueel misbruik van kinderen en nieuwe vormen van gedrag die kinderen schade kunnen toebrengen.

5. Onderzoek naar doeltreffende manieren om een veilig gebruik van onlinetechnologieën te bevorderen.

Deze acties kunnen onderzoek en proeven met betrekking tot bewustmakingsmethoden en -instrumenten, geslaagde co- en zelfreguleringsregelingen, de doelmatigheid van verschillende technische en niet-technische oplossingen alsmede andere relevante vraagstukken omvatten.

6. Het uitbreiden van kennis over de gevolgen van het gebruik van bestaande en opkomende technologieën voor kinderen.

Met deze acties beoogt men vanuit een genderspecifieke benadering een beter inzicht te krijgen in de psychologische, gedrags- en sociologische gevolgen van onlinetechnologieën voor kinderen, variërend van de gevolgen van blootstelling aan schadelijke inhoud en gedrag tot kinderlokkerij en onlinepesten, via verschillende platforms, van computers en mobiele telefoons tot spelconsoles en andere nieuwe technologieën.

---

*BIJLAGE II***INDICATIEVE SPECIFICATIE VAN DE UITGAVEN**

(1) Zorgen voor bewustmaking van het publiek	48 %
(2) Bestrijden van illegale online-inhoud en schadelijk onlinegedrag	34 %
(3) Bevorderen van een veiliger onlineomgeving	10 %
(4) Oprichten van een kennisbasis	8 %

BIJLAGE III

METHODEN VOOR DE TENUITVOERLEGGING VAN HET PROGRAMMA

- (1) De Commissie zal het Programma met inachtneming van de in bijlage I gespecificeerde technische inhoud ten uitvoer leggen.
- (2) Het Programma zal worden uitgevoerd door middel van onder meer de volgende acties:
  - A. *Acties voor gezamenlijke rekening*
    1. Proefprojecten en acties m.b.t. beste praktijken. Ad-hoc projecten op gebieden die relevant zijn voor het Programma met inbegrip van projecten die de beste praktijken laten zien of die gebruik maken van innovatieve toepassing van bestaande technologieën.
    2. Netwerken en nationale acties die uiteenlopende belanghebbenden bijeenbrengen om te zorgen voor actie in heel Europa en om coördinatieactiviteiten en kennisoverdracht te vergemakkelijken.
    3. Europees onderzoek dat op vergelijkbare basis wordt uitgevoerd over het gebruik van onlinetechnologieën, de hieruit voortvloeiende risico's voor kinderen en de gevolgen van schadelijke praktijken voor kinderen, en gedrags- en psychologische aspecten waarbij de nadruk wordt gelegd op seksueel misbruik van kinderen in verband met het gebruik van onlinetechnologieën, onderzoek van toekomstige risicovolle situaties als gevolg van veranderend gedrag of technologische ontwikkelingen, enz.
    4. Projecten voor de invoering van technologie.
  - B. *Begeleidende maatregelen*

Begeleidende maatregelen dragen bij tot de tenuitvoerlegging van het Programma of de voorbereiding van toekomstige activiteiten.

    1. Benchmarking en opiniepeilingen om betrouwbare gegevens bijeen te brengen over een veiliger gebruik van onlinetechnologieën voor alle lidstaten die worden verzameld met behulp van vergelijkbare methodes.
    2. Technische beoordeling van technologieën, zoals filtersoftware, die ontworpen zijn met het oog op een veiliger gebruik van het internet en nieuwe onlinetechnologieën.
    3. Studies ter ondersteuning van het Programma en de acties die in het kader daarvan worden uitgevoerd.
    4. Informatie-uitwisseling door middel van conferenties, seminars, workshops of andere vergaderingen, en het beheer van clusteractiviteiten.
    5. Verspreiding, voorlichtings- en communicatieactiviteiten.
- (3) Overeenkomstig artikel 2, lid 2, kunnen in derde landen gevestigde internationale organisaties en rechtspersonen deelnemen aan acties voor gezamenlijke rekening, met of zonder communautaire financiering, onder de volgende voorwaarden:
  - (a) de actie moet onder een prioriteit voor internationale samenwerking vallen zoals gedefinieerd in de jaarlijkse werkprogramma's. Deze prioriteiten kunnen gedefinieerd worden per thema, per geografisch criterium of via beide;
  - (b) de jaarlijkse werkprogramma's kunnen verdere criteria definiëren en voorwaarden waaraan moet worden voldaan door in derde landen gevestigde internationale organisaties en rechtspersonen om in aanmerking te komen voor communautaire financiering.